

Ознаки та принципи права

Ф.І.О

Вступ

Право - це зумовлена природою людини і суспільства формально визначена нормативна система регулювання суспільних відносин, яка виражав міру свободи особи, рівності і справедливості відповідно до суспільних, групових та індивідуальних інтересів і забезпечується заходами легального державного впливу, у тому числі можливістю державного примусу.

Ознаки права

- Вираження у праві *міри свободи, рівності та справедливості*
- *Інтелектуально-вольовий* характер права
- *Нормативність*
- *Формальна визначеність*
- *Загальнообов'язковість*
- *Системність*
- *Державна забезпеченість, гарантованість*

Міра свободи, рівності та справедливості

Вираження у праві міри свободи, рівності та справедливості, що означає втілення у ньому основних прав та свобод людини, визнаних у світовому співтоваристві і виражених у міжнародних актах. Право є мірою свободи та рівності людей, в ідеалі справедливо встановленою Державою так, щоб свобода одного не обмежувала свободи іншого. У праві свобода трансформується в суб'єктивні права, яким відповідають обов'язки, що їх обмежують. Свобода невіддільна від справедливості і становить її основу.

Інтелектуально-вольовий характер права

Право є проявом волі і свідомості людей, воно акумулює їх суспільну, групову та індивідуальну волю у гармонічному поєднанні, злагоді та компромісах. Загалом право відображає соціальний компроміс на засадах справедливості і розуму. Право завжди виражає державну волю, проте ця воля й інтереси влади, є безмежними. Вони повинні вводити не поведінку підвладних у норми, які б найбільше відповідали інтересам людини, принципам справедливості, свободи, демократії, рівності, гуманізму.

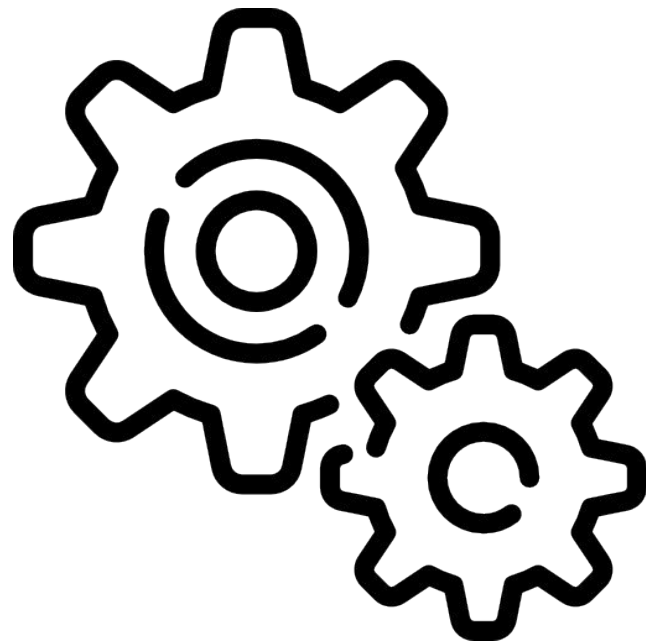
Нормативність

Полягає в тому, що на підставі багаторазового повторення поведінки формується відповідне правило. Права людини через норми права трансформуються і набувають юридичної форми, отримують офіційне визнання і гарантований захист держави. Нормативністю права до суспільного життя вносяться елементи єдності, рівності, принципової однаковості; право виступає як загальний масштаб, регулятор поведінки.

Нормативність у правовій сфері - це формування типового правила і гарантія здійснення суб'єктивних прав.

Формальна визначеність

Офіційне вираження норм права у законах, підзаконних нормативно-правових актах, інших визначених формах, які мають відповідну структуру, приймаються за встановленою процедурою, підлягають однаковому тлумаченню і реалізації. Чіткість, однозначність, стислість досягається за допомогою правових понять, їх визначень, юридичних конструкцій, правил юридичної техніки.

Загальнообов'язковість

Виражається в тому, що дія правових норм поширюється на Всіх. Загальнообов'язковість, загальність праву надає те, що в ньому виражаються узгоджені інтереси учасників суспільних відносин, також що воно має нормативний характер. а Держава надає праву загальнообов'язкове значення, зводить право в закон і надає йому офіційну форму вираження.

Системність

Полягає в тому, що воно є не просто сукупністю принципів і норм, а їх системою, де всі елементи пов'язані та узгоджені. І в іншому розрізі: сучасне право складається з трьох елементів природне право, позитивне право, суб'єктивне право.

- ▶ **Природне** право складається із соціально правових вимог, зміст яких обумовлений природою людини і суспільства, і які суспільство і держава здатні забезпечувати кожному громадянину.
- ▶ **Позитивне право** - це законодавство та інші джерела права, в яких отримують офіційне державне визнання соціально-правові домагання суб'єктів.
- ▶ **Суб'єктивне право** - це індивідуальні можливості, які виникають на підставі норм позитивного права і задовольняють інтереси, потреби носія цих прав. Зв'язок суспільства, держави і права такий: зміст права створюється суспільством, форма права - державою.

Державна забезпеченість, гарантованість

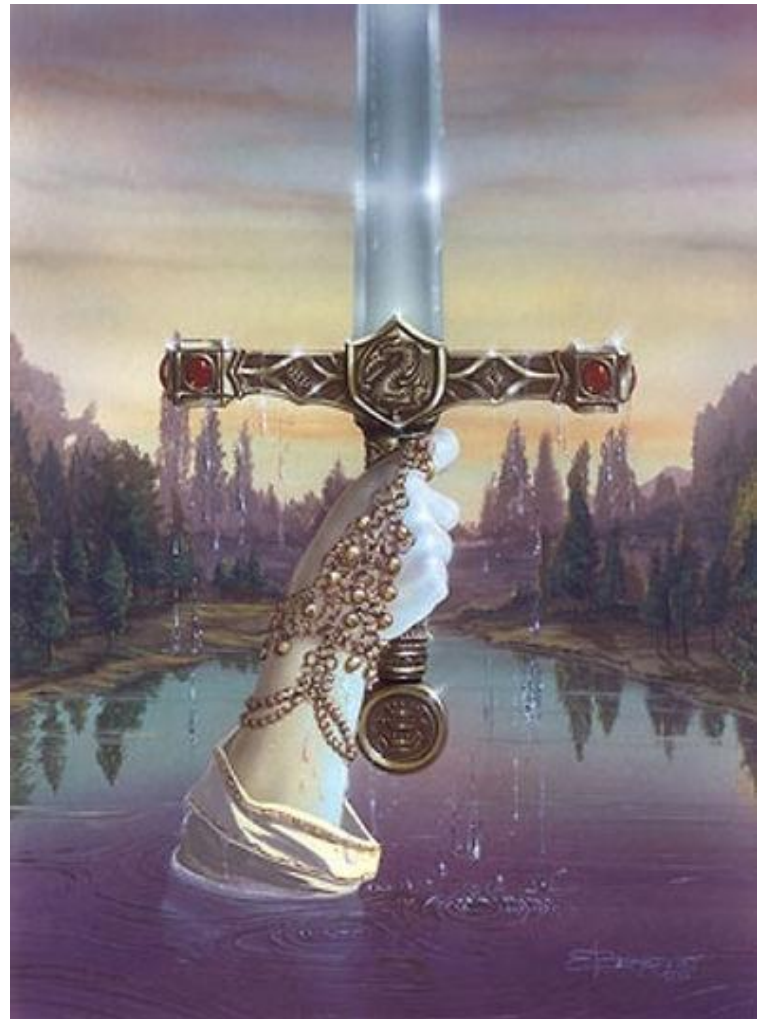
Державна забезпеченість, гарантованість права, у тому числі за допомогою державного примусу, що чітко розмежовує права й обов'язки, визначає сферу особистої свободи та її кордони. Загалом це свідчить, що держава у цілому підтримує загальні правила, які визнаються нею правовими.

Державна охорона права містить у собі організаційні, організаційно-технічні, виховні, превентивні заходи, включаючи легальний примус до порушників вимог правових норм. Тим самим забезпечується і загальнообов'язковість норм права.

Принципи права

- Принцип гуманізму
- Принцип демократизму
- Принцип соціальної справедливості
- Принцип свободи
- Принцип рівності
- Принцип взаємної відповідальності держави і особи
- Принцип законності

Принцип гуманізму

Означає визнання людини найвищою соціальною цінністю, домінування у формуванні і функціонуванні правової системи невід'ємних природних прав і свобод людини (право на життя, здоров'я, особисту свободу, недоторканість тощо)

Принцип демократизму

Означає закріплення в нормах правового становища людини, порядку участі народу у формуванні органів державної влади та управлінні державними справами, у створенні й удосконаленні законодавства

Принцип соціальної справедливості

Означає здатність права захищати права, свободи та інтереси різних соціальних груп (класів), кожна з яких має своє уявлення про справедливість, а також відповідність між практичною роллю різних індивідів у житті суспільства та їхнім соціальним становищем, між їхніми правами та обов'язками, злочином і покаранням, заслугами людей та їхнім суспільним визнанням

Принцип свободи

Означає можливість вибору певного варіанта поведінки для окремої людини, державних органів і посадових осіб

Принцип рівності

Означає рівність усіх громадян перед законом, незалежно від національної, статевої, політичної, релігійної належності, соціального походження, майнового стану, роду і характеру занять та інших обставин, наявність рівних загальногромадянських прав і обов'язків, рівний захист у суді

Принцип взаємної відповідальності держави і особи

Означає, що вони пов'язані взаємними правами і обов'язками. І тому не тільки особа відповідальна перед державою, але й держава відповідає перед громадянами за здійснення своєї діяльності (прийняття законів, забезпечення гідного рівня життя людини тощо)

Принцип законності

Означає однакове розуміння і суворе дотримання і виконання законів і підзаконних нормативноправових актів усіма суб'єктами суспільних відносин, верховенство закону в системі нормативноправових актів, неприпустимість зворотної сили законів, відповідальність за вину громадян і посадових осіб

Підсумок

Слід ще раз підкреслити, що право не можна зводити до правових норм, оскільки крім норм воно вміщує в собі Соціально-правові домагання (природне право і суб'єктивні права). Закон може бути неправовим, якщо змістом його стає свавілля державної влади. Такі закони можна визначити як формальне право, тобто право з точки зору форми, а не змісту. Розмежування права і закону дає можливість розглядати право як критерій якості закону.

